

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Veranderingen n.a.v. Wet Forensische Zorg

December 2019

Doelstellingen

Passende capaciteit met gedifferentieerd zorg- en beveiligingsniveau.

Goede screening, indicatiestelling en diagnostiek.

Patiënt op de juiste plek

Kwalitatief goede forensische zorg

Van subsidie naar inkoop: aanbieders rapporteren op prestatie-indicatoren.

Evidence based behandelmethoden

Vergroten van veiligheid maatschappij door betere kwaliteit van zorg.

Geen beperking van bestaande rechtsposities.

Evenwicht in beveiliging, behandeling en rechtspositie

Verbetering aansluiting forensische- en curatieve zorg

Afstemming wettelijke kaders forensische zorg en andere vormen van (gedwongen) zorg

Tijdige voorbereiding/overdracht na afloop forensische zorg

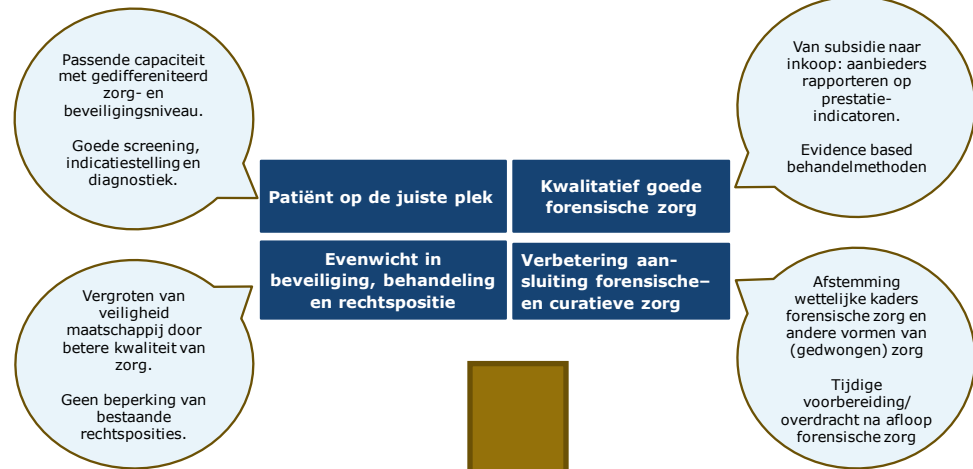

Waar is het geregeld?

- ✓ Wet forensische zorg
- ✓ Besluit forensische zorg
- ✓ Regeling forensische zorg
- ✓ Besluit Weigerende Observandi

Veranderimpact Wfz

- Organiseren aansluitende zorg
- Stevigere basis gegevensuitwisseling
- Inkooprelatie (private tbs-instellingen*)
- Aanwijzing forensische instellingen
- Sturingsbevoegdheden Minister (private tbs-instelling)
- Verplichtingen aanbieders (beperkte wijzigingen m.b.t. beveiliging, huisregels, aantekeningen etc.)

- Weigerende Observandi
- Indicatiestelling en Plaatsing (mogelijkheid in lagere regelgeving aanpassen van taakverdeling en wijze indicatiestelling)

- Verbinding naar Wvggz en Wzd (schakelartikel 2.3 Wfz)

01-01-2020

Grotendeels bestaande praktijk o.b.v. onder meer Interimbesluit Forensische Zorg (2011)

* De inkooprelatie is alleen een wijziging voor private instellingen in het bijzonder bestemd voor de verpleging van ter beschikking gestelden

Aansluitende zorg na afloop forensische titel

Zes weken voor afloop van de justitiële titel treft de zorgaanbieder voorbereidingen voor aansluitende begeleiding, beschermd wonen, persoonlijke verzorging of zorg, indien de zorgverlener of de behandelaar van oordeel is dat na afloop van de strafrechtelijke titel verdere begeleiding, beschermd wonen, persoonlijke verzorging of zorg krachtens de Wet langdurige zorg nodig is.

(Art. 2.5 Wfz)

Het betreft hier een inspanningsverplichting. In de praktijk verandert er weinig omdat van aanbieders al wordt verwacht dat zij indien nodig vervolgzorg voorbereiden. Ook in inkoopafspraken is de continuïteit van zorg al een thema.

Stevigere basis gegevensuitwisseling (1)

Veel van de gegevensuitwisseling zoals beschreven in de Wfz en onderliggende regelgeving vindt in de praktijk al plaats op basis van huidige wet- en regelgeving. Op verschillende onderdelen is een wettelijke grondslag gecreëerd voor het uitwisselen van gegevens.

Afschriften persoonsdossier

T.b.v. een goede zorgverlening ontvangt de zorgaanbieder van Onze Minister afschriften van rapporten uit het persoonsdossier.

Behandeltrouw

T.b.v. het toezicht op de naleving van de voorwaarden verstrekt de zorgaanbieder gegevens omtrent de behandeltrouw aan de reclassering of het OM. Nieuw is dat dit een verplichting is geworden.

Advies over de kans op herhaling

De zorgaanbieder geeft op verzoek van OM of uit eigen beweging, indien dit noodzakelijk is in verband met het voorkomen van recidive, een advies over de kans op herhaling aan het OM. Dit kan via de reclassering verlopen.

Stevigere basis gegevensuitwisseling (2)

Daarnaast is in de Wfz en onderliggende regelgeving uitgewerkt dat de Reclassering en de zorgaanbieder gegevens kunnen verstrekken:

- > Aan een 'ander' t.b.v. onder meer wetenschappelijk onderzoek
- > Aan Onze Minister t.b.v. het waarborgen van de stelselverantwoordelijkheid en het voeren van een zorgvuldig en samenhangend beleid (wordt nog nader uitgewerkt)

Tot slot zijn enkele maatregelen van technische en organisatorische aard opgenomen voor alle partijen om gegevens te beschermen. Hierbij is aangesloten bij de bestaande wet- en regelgeving en praktijk.

(Art. 2.6 Wfz, uitwerking in Bfz art 2.3 t/m 2.7)

Inkoop en aanwijzing

Alleen
private tbs-
instellingen

Voor de private tbs-instelling* is de subsidierelatie beëindigd en is per 01-01-2019 sprake van een inkooprelatie.
(artikel 4.1 WFZ)

Voor de overige gecontracteerde zorgaanbieders is de inkooprelatie ongewijzigd gebleven.

* Instelling in het bijzonder bestemd als private instelling voor de verpleging van ter beschikking gestelden

Alle
aanbieders
forensische
zorg

Sinds 1 januari 2019 mogen alleen instellingen die over een aanwijzing van Onze Minister beschikken forensische zorg verlenen. Dat geldt zowel voor rijksinstellingen als private instellingen voor forensische zorg.
(artikel 3.1, 3.2 en 3.3 WFZ)

Sturingsbevoegdheden Minister (private tbs-instelling)

- › Nieuwe sturingsbevoegdheden Minister t.o.v. private tbs-instelling sinds 01-01-2019:
  - het geven van een aanwijzing aan de Raad van bestuur indien de wet- of regelgeving met betrekking tot ter beschikking gestelden onvoldoende wordt nageleefd (art.3.3 lid 5);
  - indien de aanwijzing onvoldoende wordt nageleefd (art 3.3 lid 6)
    - *het beheer van de private instelling overnemen en/of*
    - *een bewindvoerder aanstellen,*
    - *het hoofd van de private instelling schorsen dan wel voordragen voor ontslag.*
- › Hoofd private tbs-instelling wordt benoemd door Raad van Toezicht, Hoofd wijst vervanger(s) aan. Schriftelijk bericht hierover aan Minister (art. 3.3 lid 3 en 4)
- › Eén van de leden van de Raad van Toezicht van de private tbs-instelling wordt door Onze Minister benoemd als lid met als bijzondere taak het houden van toezicht op de naleving van de wet- en regelgeving (art 3.3 lid 7)
- › Raad van Toezicht van private tbs-instelling benoemt één van haar leden tot voorzitter na overleg met de Minister (art 3.3 lid 8)
- › Er is toestemming van de Minister nodig voor het sluiten van overeenkomsten m.b.t. registergoederen en ook voor het wijzigen van statuten, juridische fusie of splitsing van private tbs-instelling (art 3.3 lid 9 en 10)

Verplichtingen aanbieders

- › Private tbs-instelling stelt huisregels vast o.b.v. model (art 3.4 lid 1 Wfz)

Alleen
private tbs-
instelling

- › Vereisten beveiliging en bouwkundige staat gebouw
  - Beveiligingseisen: Nza richtlijnen (niveau 1 t/m 4). (Art 3.3 lid 1 Bfz, Rfz)
    - *private tbs-instelling: niveau 4 en aanvullende eisen die bij Onze Minister vertrouwelijk zijn in te zien*
  - Integraal beveiligingsplan (Art 3.3 lid 2 Bfz)
  - Eisen bouwkundige staat (Art 3.3 lid 3 Bfz, Rfz)
  - Periodieke controle beveiliging en bouwkundige staat (Art 3.3 lid 4 Bfz)

Alle
forensische
zorg

Indicatiestelling en plaatsing

Reguliere indicatiestelling en plaatsing

Verlenen van forensische zorg gebeurt op basis van een indicatiestelling. De indicatiestelling en de strafrechtelijke titel vormen de basis voor het plaatsingsbesluit. De rolverdeling bij indicatiestelling en plaatsing is ongewijzigd gebleven.

Beslissing rechter over forensische zorg, vóór indicatiestelling

Als pas op zitting blijkt dat forensische zorg nodig is en er is nog geen indicatiestelling beschikbaar, kan de rechter beslissen dat forensische zorg wordt verleend. Er wordt dan zo snel mogelijk alsnog een indicatiestelling opgemaakt ten behoeve van het plaatsingsbesluit.

Spoedplaatsing zonder indicatiestelling en strafrechtelijke titel

In spoedeisende gevallen kan de Officier van Justitie ambulante forensische zorg gelasten vóórdat een indicatiestelling en een strafrechtelijke titel beschikbaar is. Dit kan alleen:

- › als forensische zorg nodig is t.b.v. waarborgen van de veiligheid; en
- › als hij ervan uit mag gaan dat de rechter een strafrechtelijke titel voor de verlening van forensische zorg zal gaan opleggen

(Art. 5.1, 5.2 en 6.1 Wfz, uitwerking in Bfz.)

Weigerende Observandi

- › Wet forensische zorg wijzigt artikel 37a Wetboek van Strafrecht.

Als een verdachte van een ernstig misdrijf weigert mee te werken aan pro Justitia-onderzoek, kunnen bestaande persoonsgegevens (waaronder gegevens over de gezondheid) die al zijn vastgelegd worden gebruikt ten behoeve van het vaststellen van een psychische stoornis waarvoor de verdachte of dader behandeld moet worden om het recidivegevaar te voorkomen, dan wel te verminderen.

(art 7.1 F Wfz)

- › In een aparte algemene maatregel van bestuur (Besluit weigerende observandi) zijn hierover nadere regels gesteld.

Samenhang met andere wetten gedwongen zorg (Wvggz / Wzd)

Artikel 2.3 Wfz beoogt een betere aansluiting tussen forensische en reguliere zorg.

De strafrechter kan ambtshalve of op verzoek van de officier van Justitie een zorgmachtiging volgens de Wvggz of een rechterlijke machtiging (max 6 mnd) volgens de Wzd afgeven.

Een eerdere beëindiging van de zorg dan de termijn die in de machtiging is opgenomen, kan alleen met toestemming van Onze Minister. Dat geldt ook voor tussentijdse onderbreking van de zorg (verlof).

Artikel 2.3 Wfz treedt op 1 januari 2020 in werking.